

PACO Muriana Bomber de la Bisbal, promotor del «Projecte Xevi» al Senegal

Aquest bomber bisbalenc mobilitza amics, entitats i ajuntaments per portar material humanitari al Senegal. Ho fa en homenatge al seu fill, que va morir mentre treballava de voluntari a Laos. Divendres va marxar en la caravana anual que surt de Barcelona cap a l'Àfrica. La seva història és de mort i de vida. De sentiments i d'ajut als altres. En una època d'egoistes, no tothom ho és.

El seu fill, en Xevi, va morir mentre treballava de voluntari a Laos. Però, en certa manera, també viu en l'esperit d'aquest nen petit senegalès que va ser batejat en el seu honor com a Xevi. Paco Muriana (la Bisbal, 1950) s'ha implicat en el desenvolupament i l'ajut al Senegal. La iniciativa d'aquest bomber es diu Projecte Xevi, i des del 2005 facilita que les dones africanes tinguin millors condicions en el part. Que la vida els resulti una mica més favorable. Que tinguin, per exemple, un cotxe de bombers. Aquest any hi porten una ambulància atapeïda de material humanitari. Parlem amb ell. De costums i d'humanitat. En certa manera, Muriana és l'exemple de molts membres d'ONG del país. És optimista de mena.

El seu fill va morir en tasques humanitàries? (S'ho pensa) Ell treballava a Londres. I a les vacances marxava per ajudar sobre el territori. Estava a la vora del riu Mekong. Hi havia un noi australià i una noia anglesa amb ell. Allà en Xevi ensenyava anglès i a dibuixar als nadius. Des de sempre va ser molt inquiet. Tenia ganes de fer coses. A la Bisbal, arreu. Es va banyar, i el riu baixava amb mala bava... i se'l va endur. Va ser el 2003.

Com es va iniciar en el món de l'ajuda humanitària? Vaig començar de conductor de caravana solidària el 2002. Pots consultar la feina d'aquesta gent a l'adreça caravanasolidaria.org. La feina que fan és ajudar ONG petites que no tenim mitjans. Tenen camions i donen un espai a cada associació, a cost zero. T'asseguro que t'arriba tot l'ajut i amb un cost zero. Hi ha 32 associacions i 80 i 90 projectes.

Va començar a treballar dins d'aquest projecte? Sí, com a conductor a través de GRAM Girona. Quan va passar això del meu fill, vaig quedar desmanegat. I a través dels companys, vam recuperar un camió de la ferralla. Va ser el primer projecte, conjuntament amb GRAM. No teníem les coses gaire clares.

Era un camió antic? Era el camió llevaneus de Ripoll. Tenia el xassís torçat. El vam baixar amb dos companys, en Xevi Ros i en Xevi Seramitjana. Va ser la primera tasca per omplir aquell buit deixat pel meu fill. Després vam voler fer un projecte en un lloc on no treballés gaire gent.

On? Va ser a Cassamans. Abans, a Noadibú (capital de Mauritània) van portar el 2004 un camió de bombers, mitjançant la Fundació Trueta de Vic. Va ser un conveni. A Cassamans treballem amb els diòles, l'ètnia del territori. Els poblats es diuen Tenduk i Dienkesil.

Tenen allà servei de bombers? Al Senegal, el camió de bombers porta aigua als poblats. Serveix per apagar foc, però bàsicament porta aigua als poblats. Hem fet diverses iniciatives. Hem equipat una escola, hem ajudat la comunitat de les dones... Les seves cooperatives estan molt unides.

A què es dediquen les dones, allà? Fan sabó. Tinten roba. Fan l'oli de palma, serveix per al cutis i per cuinar. I des que vam arribar nosaltres, van muntar una cooperativa per vendre el nostre material: hi ha des de botes de bombers fins a samarretes de publicitat de no sé quina casa.

La gent pot donar coses? Sí. Nosaltres tenim una adreça de correu electrònic (projectexevi@gmail.com) i la gent s'hi pot dirigir. També tenim un web. Si la gent hi entra, veurà unes fotografies i la informació del tema. Tot ho fem gràcies al voluntariat. No pots collar massa la gent. Som quatre gats, els amics del meu fill i gent que hi vol col·laborar.

Agafen coses i els senegalesos les venen? Sí. Ho fan a un preu molt módic. Amb els diners que recapten, tiren endavant la maternitat. Perquè el Govern d'allà fa l'estructura, però

En memòria del fill

TEXT: MOISÈS DE PABLO FOTOGRAFIA: MARC MARTÍ

cal pagar manteniment. A partir de l'Hospital de Salt, hi ha una ginecòloga i unes infermeres que es quedaran allà dues setmanes. Nosaltres ara repartim el material i farem les reunions. Elles estaran a maternitat. La Creu Roja de Llagostera ens ha donat una ambulància medicalitzada que portarem a l'hospital de Dienkesil. Que hi hem portat abans un Patrol llarg, sense seients i amb una cabina de la Creu Roja. Com una ambulància rudimentària.

A partir del 2005 ja trepitja el territori? Sí. Hi baixem dos cops a l'any. Ara inaugurarem dues escoles. Durant els monzons queda tot parat. Ara baixa un lampista de Barcelona i ho acaba d'arranjar.

Es tracta que tothom pugui ajudar en la mesura de les seves possibilitats? Sí. Ara corren

uns temps difícils per la qüestió dels diners. En canvi, trobar material és més fàcil. L'Ajuntament de la Bisbal ens dona tela metàl·lica per a l'hort de les dones. Una altra empresa ens dona tela mosquitera. Es tira molt de voluntariat.

Com veu la gent d'allà? Perquè des d'aquí sembla que tothom vol venir? És així. I per molt que els ho expliquis, i els senegalesos que vénen amb nosaltres els ho expliquin també, no s'ho creuen. Potser nosaltres tenim un xic de culpa, anem amb uns camions gegants, amb moltes coses, i ells veuen tot això. Hi ha gent que ja ha vingut, i que han vist el panorama: i saben que aquí has de pensar molt més que els del país per tirar endavant. Però és una minoria.

Són gent que ha tornat? Hi han estat una

“
Si a l'Àfrica
manessin
les dones,
canviarien
moltes coses.
Penquen molt,
estan a l'hort,
traginen la
mainada...
I l'home
treballava,
però gran part
de la feina la
porten elles.

”

època, i els n'han fet fora o han marxat ells. Aquests són poquíssims. Per als africans és frustrant tornar a l'estil derrotat: «He anat a Europa i vinc amb les mans a la butxaca», quan al costat n'hi ha anat un que s'ha fet una casa d'obra. Tenen un amor propi molt arrelat. Es poden morir de gana aquí, i enviar una foto al costat d'un cotxe que no és seu per demostrar a la família que han triomfat.

Treballen molt amb les dones. Si a l'Àfrica manessin les dones, canviarien moltes coses. Penquen molt, estan a l'hort, traginen la mainada... I l'home treballava, però gran part de la feina la porten elles.

Al Senegal són musulmans, oi? Sí, però a Cassamans hi ha cristians i barreja de religions. Hi ha molt bon rotllo. Ara tenen conflictes amb el Govern central. Se'ls considera els pagsos, perquè és el rebost de tot el Senegal. Tenen molta aigua. No t'acabes la fruita. Pesca, la que vulguis. No hi ha una carretera asfaltada. Tenen un hospital per a 80.000 o 90.000 habitants. I el Govern, emparat en la guerrilla, té molta tropa allà. Ara sembla ser que s'hi ha trobat petroli i la gent està esverada. A finals d'any van assassinar un personatge carismàtic d'allà. Era el president del comitè rural. Es passen la culpa de la mort entre ells.

És un dels pocs Govern democràtics... Sí. Però és una democràcia que necessita un

ria del meu fill li van posar Xevi. Va ser molt emocionant. I quan arribem allà, en honor del meu fill fan un minut de silenci. Per a mi significa molt. T'ho pots imaginar (em mira).

El transport és molt complicat? Els taxis estan molt esparracats. I no deixen entrar cotxes nous, però sí deixen entrar cotxes peça a peça. Pots sortir d'un taxi i t'endús la porta. Perquè està trencada. Les carreteres no són asfaltades i en època de pluges, quan plou 4 o 5 mesos, hi ha aigua pertot arreu. I uns basos que has de portar un pal per veure quina fondària tenen! Perquè penses que és una bassa petita, et fots allà; i no surts! Allà veus camions bolcats i s'hi poden estar setmanes. És una terra argilosa i et fa bolcar. A l'hivern d'aquí, de vegades trobes vehicles avariats que saps el temps que fa que són avariats perquè ells tallen branques dels arbres per marcar el temps. I veus branques que no tenen fulles, i l'home allà assegut a la gandula. Vigilant. En un camió viatgen 4 o 5 familiars, amics. Aquest hi deu portar tres setmanes!, penses.

Ara hi ha polèmica sobre algunes ONG, però vostès porten allà coses que realment necessita el territori. Sí. És importantíssim que tinguis una contrapart allà. Que demanin coses reals. Ara poden demanar mòbils, però has de fer un filtratge sobre la necessitat real de la gent. De tot allò que reclamen, des de la Junta fas un filtratge. Però pensa que gai-

les seves parcel·les i no es trepitgen.

Comença a tornar gent jubilada d'Europa, o s'implanten europeus jubilats al país, com a Mallorca o a la Costa Brava? Ja hi ha casos. Pots anar amb un sou d'aquí i endegar un negoci allà. Pensa que un professor universitari d'allà són 150 o 200 euros. Si tu aquí cobres 100.000 pessetes, allà ets el rei del mambo. Volem fer una zona poliesportiva. Aquest any hi portem el material. A partir del tema dels esports, allà dones molta vida. Volem fer una pista de bàsquet. En una capital de 3.600 habitants, el 60% són mainada.

Pel que fa a seguretat, pots anar pel carrer? Sí. A la capital, Dakar, és una altra cosa. Perquè s'aplega gent de tota Àfrica. És el port més gran de tota la zona. I la gent sol quedar estancada allà. Gent de Mali, de Gàmbia. Però els lladres solen ser gent de fora del país (comenta que a un amic seu, Joan Martínez, el van atracar allà, li van robar la cartera i el passaport, i als quinze dies van recuperar la documentació i la va tenir a casa).

S'hi poden fer negocis? El Govern no ajuda prou la gent de fora. Tu portes un cotxe europeu i matricular-lo al país val 3.000 euros. Si el matricules a Gàmbia, val 100 euros. Des de la Unió Europea es vol fer una carretera transafricana, però a Gàmbia s'hi neguen. Tenen tres transbordadors i fan un comerç bru-

“

Tot ho fem gràcies al voluntariat. No pots collar massa la gent. Som quatre gats, els amics del meu fill i gent que hi vol col·laborar.

”

rentat de cara. Però dels països que visitem, a banda del Marroc, el Senegal és un dels més democràtics. I té un potencial turístic brutal. Si li deixessin potenciar aquesta riquesa, seria brutal. És la zona més verda del Senegal. Té el mar. Hi ha una zona de platges, a banda del Club Mediterranée, que no te les acabes. Amb un cop de canya a l'aigua, ja pesques. Però és una zona que et recomanen des del *Ministerio* que no hi viatgis.

Recomanaria el país com a destí turístic? A ulls clucs. La gent que col·labora amb nosaltres, a finals de juliol o principis d'agost, pot anar-hi. No gaire gent. Perquè no hi ha infraestructures. Així coneixen el país.

Un moment emocionant? Quan vam fer l'hospital, el 2005, un nen va néixer, i en memò-

rebé no hi ha cobertura. Val més portar un telèfon fix a una botiga, i que puguin trucar des d'allà a un preu mòdic. Coses realment necessàries.

Alguna anècdota de costums? L'amabilitat de la gent. Et conviden a casa teva. Encara que no et coneguin. Només que siguis amic de no sé qui. Poden, per exemple, tallar el menjar amb les mans a taula i això potser no t'agrada. Quan tu presentes una persona i dius: aquesta persona vetllarà perquè la cooperativa estigui al corrent dels diners. Tenen un control absolut. Són fins i tot més seriosos que els d'aquí. I a l'hora de fer reunions, són 40 o 50 caps de cada casa. Ningú aixeca la veu. Tenen uns protocols brutals. Quan toquen temes d'esports, hi ha l'Associació tal i qual. Les dones porten la cooperativa. Cadascú té

tal. Pots estar aturat al riu Senegal mig dia mentre passes. I hi ha paradetes a pertot.

Gàmbia és a dins de Senegal, oi? És una esclatxa. Anglaterra va colonitzar el riu per fer sortir esclaus. A banda i banda del riu, van fundar Gàmbia: 700 quilòmetres de riba. I com la regió de Cassamans és navegable.

Recomana alguna zona per visitar? És maco veure-ho tot. Hi ha dues o tres zones que la gent hauria de visitar. Per conèixer la cultura i la gent. L'àrea de Vinyona, on treballem nosaltres. Labinchon, una capital de 200.000 habitants, d'on surten les pasteres cap a Europa. Són gent molt marinera. Hi ha l'illa de Karavan, turística, però només hi ha quatre blancs. Hi has d'anar amb piragües. Són illots amb encant.